

felel ugyanis a fentebb mondott *ha*-onkinti 30 *M* telepítési költség 10·2 %-ának; e fényes eredmény mindenesetre az ottani rendkívül kedvező növekvési és értékesítési viszonyoknak tudható be; de ha sokkal csekélyebb tiszta jövedelmet veszünk is fel, bátran állithatjuk, hogy a mellékállab telepítési költségei, kedvező körülmények között nemcsak hogy megtérülnek, hanem tekintélyes hasznot is hajtanak.

Az alátelepítésnek e negyedik előnyéhez Dr. Fürst még az *aesthetikai* szempontot is előnyképen hozza fel.

„Valódi élvezet — mondja ugyanis Fürst — tavasszal, lombfakadáskor, ezekben az alátelepített állabokban barangolni; s a hatás csak fokozódik nyáron, különösen ha utunk előbb az átmelegített levegőjü, elegyetlen erdei fenyő állabokon vezetett keresztül!”

Végül megemlít Dr. Fürst egy különös jelenséget is, mit a fentebb leírt vágásterületen tapasztalt; azt t. i., hogy a betelepített mellékállabnak bükk-tuskói alig eresztettek sarjakat. Egyes tuskókon mutatkoztak ugyan gyenge, csenevész, sarjak, de a legtöbb tuskó csupasz maradt!

Sarjadzásra képes „pihenő” gyökerek.

Irta: Ratkovszky Károly m. kir. főerdész.

Az „Erdészeti Lapok” f. é. VII. füzetében megjelent „Hogyan kerülnek a gyomok az erdőbe” czimű közlés indított arra, hogy közöljem azt a több megfigyelésen alapuló tapasztalatomat — amihez hasonlót bizonyára több igen tisztelt szaktársam is észlelt — miszerint nemcsak u. n. pihenő magyagról szólhatunk, melyek nagy mennyiségben fordulnak elő az erdőtalajban, s a talaj meglazítása, a ned-

vesség és főleg a világosság, illetve a csirázáshoz szükséges hőfok beállása esetén kicsiráznak s aránylag rövid idő alatt, mint gyomok, ellepik az új vágásterületeket, — hanem ezen kívül joggal emlithetünk „pihenő“ gyökereket is.

Ezek az erdőtalajban feküsznek s élnek, noha sarjadzás által életjelt nem adnak magukról mindaddig, míg a talajt beárnyaló állab le nem taroltatott s így a légbeliek (fény, hő, csapadék) hatásának ki nem tétettek.

Itt még azt is merném állítani, hogy a pihenő gyökerek sarjadzását megbolygatás vagy külérőszak okozta sérülés is képes elősegíteni, a mire tarolások alkalmával sok alkalom adatik.

A pihenő, de élő s később kisarjadzó gyökerek előfordulására nézve számos példát tudok felhozni Sopron vármegye erdőiből. Köztudomásu ugyanis, hogy az e vármegyének nyugati részeiben elterülő osztrák-stájer határhegység derekán mintegy 80—120 év előtt az uralkodó fanem a tölgy volt; a tölgyerdők kihasználása után a mesterséges felujtás elhanyagoltván, a természetes uton könnyen megtelepülő erdei fenyő foglalta el a területeket. A tölgynek csak itt-ott mutatkozik nyoma.

Több, különösen községi és volt urbéres erdőben az erdei fenyőt a fent említett oknál fogva a még könnyebben megtelepülő nyír szorította ki, úgy, hogy teljes zárlatu, elegenden erdei fenyő állabokat csak ott találhatunk, a hol az erdőítési s különösen még az erdőápolási (áterdőlési) munkálatok is szakszerűen foganatosítottak.

Kétségtelen, hogy természetes megtelepülést tételezve fel, e vidéken a tölgyet az erdei fenyő könnyen kiszoríthatja s ennek ismét küzdenie kell a nyírral, miért is az egészen magukra hagyott régi vágásterületeken jelenleg már csak a két utóbb említett fanem, és pedig különböző

elegyarányban, található. Betolakodik ugyan itt is a rezgő nyár és kecskefűz, de ezek a fanemek rövid életűek lévén, hamar tulszárnyaltatnak, elnyomatnak és kivesznek.

Ezen elegyes, általában véve elég jól (0·8—1·0) záródott állabok, az érvényben levő üzemtervek rendelkezései szerint, letarolás után töbnyire tiszta erdei fenyvesekké fognak átalakíttatni, a mi kis gondozás és utánjárás mellett minden valószínűség szerint sikerülni is fog. A szóban lévő erdőkben évente igen sok vágásterületet járok be és itt tapasztaltam, hogy nagyon sok új vágásban az oda egyáltalában nem vetett vagy ültetett tölgy (kocsános és cser) újra mutatkozik és pedig azt is láttam, hogy nem a madarak által ide hordott és elhullatott magvak kikeléséről van szó, hanem határozottan a talajban élő, pihenő gyökerek hajtottak ki.

Joggal következtethető ebből, hogy a tölgyfélék gyökerei sokáig tudnak az erdőtalajban, ugyszólván tetszhalott állapotban, élni. Növényélettani szempontból mindenestre, de gyakorlati szempontból is valószínűleg igen kívánatos volna megtudni, hogy milyen körülmények tartják fenn e hosszú életképességet.

Épen azért nem tartottam feleslegesnek ez észleletek közlését.)*

E sorok befejezéseül még egy, a fentiekre vonatkozó, igen szembetűnő példát is bátorkodom említeni, t. i. a

---

*) Hasonló jelenségről lapunknak (illetve az akkor még „Erdészeti és Gazdászati lapok“-nak) már 1866. évfolyamában (I. füz. 36. old.) történt említés, mely alkalommal Erdődi (Divald) Adolf, atyjának feljegyzéseiből idézve, irt ilyen pihenő, talán helyesebben „veszteglő“ gyökerek kisarjadzásáról. Erre a közleményre hivatkozva pár év előtt (Erd. Lap. 1891. évf. X. f.) „Fanemek váltakozása az erdőben“ cz. a. III és N. ur irt a malaczkai erdei fenyvesekről, melyekben ilyen veszteglő gyökerekről eredt számos tölgy sarjadékot lehetett látni Szerk.

a perványi telkesek erdejét. Itt a legujabbi vágásokban (a nyír után) mindenütt mutatkozik a tölgy, holott előbb nyomát is alig lehetett észlelni.

Valószínűnek vehető fel, hogy más fanemek gyökerei is képesek hosszabb ideig „pihenő“ állapotban élni, de erre még közvetlen tapasztalataim nincsenek.

Egyesületi közlemények.

Az Országos Erdészeti Egyesület 1894. évi október hó 20-án tartott rendes választmányi ülésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Bedő Albert első alelnök; Almásy Andor, Belházy Emil, Fekete Lajos, Ghyczy Emil, Havas József, Laitner Elek, Simenszky Kálmán, Rutska Tivadar, Tavi Gusztáv, Tomcsányi Gusztáv, Tomcsányi Gyula választmányi tagok, Arató Gyula és Ocsárd Károly alapító tagok, Horváth Sándor titkár és Levitzky Albert pénztárnok. Kallina Károly, Szabó Adolf és Sólcz Gyula választmányi tagok távolmaradásukat hivatalos elfoglaltságukkal mentették ki.

Bedő Albert első alelnök sajnálattal hozza tudomására a választmánynak, hogy elnök ő exja gyöngélkedő egészségi állapota miatt a szobát nem hagyhatván el, az általa mai napra összehívott ülésen nem jelenhet meg s ennélfogva helyettesítésével őt bizta meg. Ezután az ülést megnyitja.

I. A pénztár állásáról a titkár a következő jelentést terjeszti elő:

Az egyesület bevételei 1894. január 1-től kezdve a tegnapi napig	22.414 frt 70 kr.
kiadásai pedig ugyanezen idő alatt	19.746 frt 66 kr.
rugtak, a pénztári készlet tehát	2.668 frt 04 kr.

A kimutatott bevételekből új készpénzalapítvány fejében